

LETO XVI

ŠTEVILKA 6

STRAŽA, 29. JUNIJA 1978

uniles

novoles

GLASILO DELOVNE ORGANIZACIJE „NOVOLES“, LESNI KOMBINAT NOVO MESTO – STRAZA

NAŠ „ZA“ – BOLJŠI JUTRI

Ko se bomo odločali

Človek se odloča vse življenje. Pravilna odločitev je kot čisto zlato. Odločanje zahteva celega človeka.

Kaj je referendum?

Referendum je oblika odločanja, ki omogoča na podlagi osebnega izjavljanja najbolj neposredno in demokratično sprejemanje pomembnih ciljev oziroma ukrepov. V naši družbi gradimo samoupravljanje, to pomeni, da gradimo take družbenoekonomске odnose, kjer delavci v TOZD v svojem, skupnem in splošnem družbenem interesu odločamo o svojem delu, o pogojih dela in o rezultatih svojega dela. Na referendu-

— V JAVNI RAZPRAVI SMO SE DOGOVORILI

— NA REFERENDUMU SE ODLOČIMO

mu odločamo dejansko vsi, brez kakršnegakoli posredništva in si tako sami gradimo svojo bodočnost.

Na referendumu se odločamo o najpomembnejših zadevah TOZD-a, o zadevah, ki se tičejo nas vseh. Odločitve na referendumu so torej trajno veljavne in smo jih dolžni tudi dosledno izvajati. Da bi bil smisel referenduma uresničen, so postavljeni tudi pogoji izvedbe:

- tajnost glasovanja
- osebno izjavljanje
- večina glasov velja za vse

Tajnost je zagotovljena s tem, da glasuje vsak posebej na glasovnem listku, ki se ne podpisuje. Osebno izjavljanje je za referendum najpomembnejše, le-to zahteva od vsakega, ki glasuje, da se odloča kot celovita osebnost. Ta pa zahteva:

- poštenost
- dobronamernost

Na naslovni strani — Cafuta Jože iz TOZD TDP popravlja sedeže. Izdelek mora na trg brez napake.

- zaupanje
- trezno premišljenost
- osebno odgovornost
- solidarnost in vzajemnost z drugimi delavci

Poštenost, dobronamernost in zaupanje morajo biti moralne vrednote slehernega človeka. Na referendumu se odločamo o zelo pomembnih zadevah, zato morajo te vrline ob tej priliki še posebej pri vsakomur stopiti v ospredje. Premišljenost zahteva, da si je vsak pri sebi na čistem o tem, za kar se odloča. Osebna odgovornost se kaže v tem, da se zavedamo pri odločanju tudi posledic, ki jih nosi naša odločitev. Zato ni vseeno, kako se pripravimo na glasovanje (na primer: slučajno sem nerazpoložen, pa sem samo zato morda proti. To bi bila neodgovorna in tudi nepoštena odločitev).

Pri odločanju ne smemo gledati samo na sebe, ne smemo zasledovati samo lastnih interesov. združeni z ramo ob rami ustvarjamo, zato glejmo na napredek celotnega TOZD-a in celotnega Novolesa!

Izid referenduma je seštevek vseh glasovnic. Če je večina glasovnic zaokrožena z „za“, pomeni, da je referendum uspel.

Izid referenduma lahko primerjamo z mozaikom. Tisoč in več drobnih, raznobarnih kamenčkov sestavlja sliko, odtenek slike dajejo barve kamenčkov, ki jih je največ. Podobno predstavlja tudi večinska odločitev voljo delavcev. Odločitev, sprejeta na referendumu je potem obvezna za vse.

O čem se bomo odločali na referendumu?

Na referendumu se bomo odločali o novih osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke. Nova merila so opredeljena v treh pravilnikih, ki predstavljajo pravila delitve po delu. Ti pravilniki so:

- Pravilnik o razporejanju dohodka in čistega dohodka ter o osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke
- Pravilnik o vrednotenju zahtevnosti dela in ugotavljanju njegove sestavljenosti
- Pravilnik o osnovah in merilih za ugotavljanje delovne učinkovitosti.

Merila smo izdelali v sodelovanju s strokovnimi službami in

komisijami, dokler jih pa delavci ne sprejmemo na referendumu, še nimajo veljave. Tedaj, ko se bomo o njih z osebnim izjavljanjem izjasnili na referendumu, bodo postala veljavna in bodo v prihodnje urejala delitev sredstev za osebne dohodke. O njegovi vsebini in rezultatih smo bili seznanjeni z neposrednim informiranjem na delovnih

delitev sredstev za osebne dohodke?

Z uvajanjem novega sistema meril si odpiramo vrata v novo in boljše prihodnost. Zapiramo vrata preteklosti, ki nam je prinesla določen razvoj, vendar ne tak, da bi ne hoteli boljšega. Boljšo prihodnost bomo dosegli samo tedaj, če bomo vzpostavili boljše odnose pri delu. Dobri

XI. KONGRES ZKJ je potekal od 20. do 23. junija v Beogradu. Delo kongresa smo Jugoslovani spremljali z velikim zanimanjem. Veliko pozornosti pa so mu posvetili tudi v tujini.

Ker zaradi tehničnih ovir, pri tiskanju našega glasila, nismo imeli možnosti, da bi o delu in zaključkih XI. KONGRESA ZKJ pisali že v tej številki, bomo ta dolg poravnali v julijski številki.

Našim bralcem se zahvaljujemo za razumevanje.

UREDNIŠKI ODBOR

skupinah. Če so nastopale pomanjkljivosti, smo dajali tudi pripombe, ki so jih komisije reševale in tako smo izpolnili sistem meril, kar nam bo pomagalo, da se bomo lažje odločali na referendumu.

Kaj si odpiramo z vpeljavanjem novih osnov in meril za

odnosi pri delu ali zadovoljstvo pri delu zagotavlja napredek v osebnem in skupnem življenju. Na dobre odnose pri delu pa najbolj vpliva, v tem smo si enotni, to, kako je delo vsakega izmed nas ocenjeno (pravilno, nepravilno) in ovrednoteno v osebni dohodku.

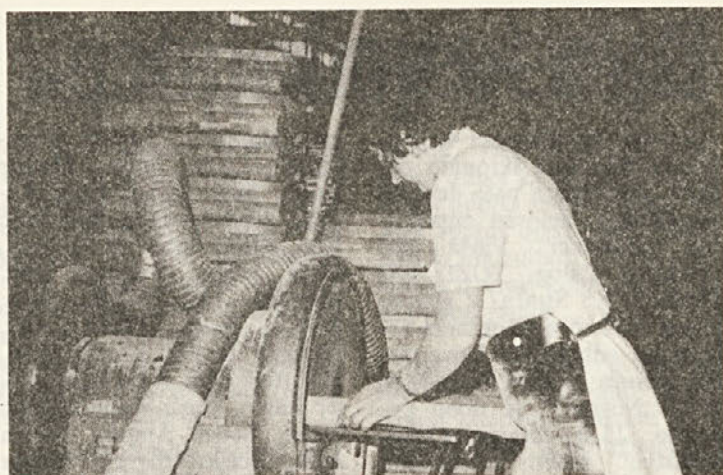
V Novolesu uvajamo nova

merila ravno zato, da bomo z objektivnimi metodami pravilno ocenili delo oziroma delovne naloge vsakega izmed nas in tako vpeljali tudi pravilno nagrajevanje ali delitev po delu in po rezultatih dela. Vzpostaviti taka merila, ki bodo delo ocenila res pravilno, je izredno težko. Toda upamo, da nam je v Novolesu to uspelo. V kolikor bodo na-

stopale še pomanjkljivosti, jih bomo sproti reševali.

Ko se bomo na referendumu odločali, bodimo sami pri sebi pošteni. Glejmo v prihodnost, na naš osebni in skupni napredek. Gradimo si bodočnost – zavedajmo se svoje odgovornosti

A. Š.

Kašček Marija iz TOZD TDP brusi obode sedežev.

Tov. Vida Tomšič, članica predsedstva SR Slovenije in članica sveta federacije, je maja obiskala našo DO, kar smo v prejšnji številki že poročali.

V pismu, ki ga nam je poslala v začetku junija, med drugim piše: „Zelo me je veselilo, da sem ob obisku vaše delovne organizacije lahko ugotovila vidne delovne in družbene uspehe. Vsemu kolektivu želim veliko novih delovnih uspehov! Ob tej priložnosti vam pošiljam knjigo TITO 40 LET NA ČELU ZKJ za vašo knjižnico.“

Tovarišici Vidi Tomšič se za podarjeno knjigo najlepše zahvaljujemo.

KOLEKTIV OZD NOVOLES

Gospodarjenje s časom

Gospodarjenje s časom poznamo že več deset let. Vendar so se sistemi ugotavljanja časovnih normativov spreminjali, izpopolnjevali in dopolnjevali. Danes poznamo več sistemov ugotavljanja časovnih normativov, ki so si med seboj podobni pa tudi različni po metodi dela. Končni cilji vsakega sistema so: povečanje produktivnosti, zmanjševanje stroškov, razne analize časovnih izgub, njih uporaba pri načrtovanju tehnoloških procesov, pri oblikovanju delovnih mest, pri njih uporaba pri načrtovanju tehnoloških procesov, pri oblikovanju delovnih mest, pri planiranju in terminiranju proizvodnje, raziskavah novih metod dela itd. s časom in kako uporabljamo časovne normative kot eno izmed meril za ugotavljanje delovne učinkovitosti. Do danes se je gospodarjenje s časom uporabljalo v glavnem pri delu v proizvodnji. Zakon o združenem delu pa nas obvezuje, da časovne normative uporabljamo za vse delavce v delovni organizaciji, seveda tam, kjer jih je možno ugotoviti.

Norma, oz. časovni normativ, oziroma gospodarjenje s časom je zelo širok pojem. Navedeni smo, da te časovne normative ugotavljamo za dela (delokroge) ali operacije, kjer se nekaj „šteje“ (komadi, metri, m3, itd.). (delokroge) ali operacije, kjer se nekaj „šteje“ (komadi, metri, m3, itd.). režijskih

nalogah. Navedimo nekaj primerov: računovodstvo mora do 12. v mesecu zagotoviti izplačilo osebnih dohodkov; avtobus vozi od Ljubljane do Novega mesta eno uro in pol, se pravi ima red vožnje, vlak prav tako; prihod na delo ob 6. uri je tudi ena vrsta časovnega normativa.

Evidenca porabljenih ur, ki jih primerjamo s planiranimi, je lahko tudi merilo učinkovitosti pri gospodarjenju s časom. Sistem za ugotavljanje časovnih normativov, ki ga uporabljamo pri nas, ima osnovo v REFA sistemu. V tem sistemu gre za to, da s pomočjo kronometra (štoperice), upoštevajoč dejansko stanje in pogoje dela, ugotavljamo čas trajanja neke naloge ali operacije. Ugotovljeni normativ časa je dejansko planirani čas, oziroma norma, po kateri se moramo ravnati. Če pa na primer določeno nalogo opravimo v krajšem času kot je planirana, pomeni, da smo bolj učinkoviti kot če bi porabili več časa od planiranega. V primeru, da porabimo prav toliko časa kot je planirano, pa smo normalno – pričakovano učinkoviti.

Ugotavljanje časovnih normativov oziroma spoštovanje predpisanih normativov nam omogoča: boljše organiziranost pri delu, lažje opravljanje dela, povečanje dohodka, povečanje osebnih dohodkov in s tem hitrejšo rast našega in družbenega standarda.

D. B.

Zaman Dušan iz TOZD TDP vrta na več vretenem vrtilnem stroju.

V PETEK, 30. JUNIJA JE REFERENDUM – NE POZABIMO – V PETEK, 30. JUNIJA JE REFERENDUM

Dan krvodajalcev

Za dan krvodajalcev 4. junij smo v Novolesu skromno obdarili krvodajalce naše delovne organizacije, delovne organizacije „Gorjanci“ Vavta vas, Opekarna Zalog, TOZD GG Straža in KS Straža. V govoru je tov. Mažetova, sekretarka občinskega odbora RK Novo mesto, orisala pomen krvodajalstva. „Novoles“ je dobil priznanje „25 let zasluge za krvodajalstvo“ potem so podelili odličja za 5, 10, 15, in 20-kratno darovanje krvi.

Iz delovne organizacije „Novoles“ so prejeli odličja za 5-krat: Bele Leon, Bartolj Stane, Babič Ludvik, Brus Metod, Bukovec Ciril, Dular Valči, Gorenčič Justa, Gorišek Janez, Grubar Jožica, Hočevar Viktor, Holjo Ljubica, Ivančič Marija, Ivanež Martin, Jazbec Peter, Jurišič Marija, Kastelic Jože, Knafelj Slavko, Kodelič Matija, Kristan Franc, Kruh Jože, Kastelic Cveto, Legan Franc, Le-

gan Stanislav, Levstik Frančiška, Lovše Janez, Mavsar Franc, Mali Darko, Murn Rudolf, Mede Janez, Miklavčič Ivan, Mirtič Anton, Mrvar Jože, Murn Franc, Nahtigal Ciril, Nahtigal Ida, Palčič Silvo, Pavček Alojz, Pavlin Jože, Peperko Greta, Piletič Vera, Plahutnik Ciril, Rojc Franc, Rajer Štefan, Repar Vlado, Sajovic Milan, Sečen Andrej, Škufca Jože, Špelko Slavko, Štupar Zdavko, Tekavec Nada, Tisovec Ana, Trifkovič Boris, Tekavčič Jože, Učjak Tone, Uzman Jožica, Uršič Iztok, Vonič Vladimir, Vidmar Janez, Vrtar Jože, Zajc Jože, Zupančič Stanka, Zupančič Jože, Župevec Stanislav, Župevec Jože, Dular Jože in Černoga Anton.; za 10-krat: Arsenovič Ljubomir, Berkopec Franc, Hrovat Jože, Janežič Janez, Juran Anica, Kobe Janez, Kraševac Milena, Kren Jože, Lavrič Drago, Mali Jože, Murn Ahacij, Martinčič Peter,

Ob podelitvi.

Radin Alojzija, Stopar Karol, Salmič Franc, Šporar Andrej, Veselič Vinko, Vidic Darko, Vidmar Slavka, Vidmar Franc, Rovšek Franc, Vidmajer Alojz, Zupančič Marjan, Sajevec Franc, Škrjanc Terezija; 15-krat: Barbič Tihomir, Brus Ciril, Dragman Marjan, Fabjan Jože, Fabjan Jože — Sigmat, Gorenčič Anton, Jordan Srečko, Kastelic Albin, Kopir Pavla, Markovič Miha, Saje Stanislav, Sepaher Martin, Špringer Ivan, Tisovec Franc; za 20 krat: Ber-

kopec Jože, Čečelič Franc, Fink Slavko, Hočevar Jože, Mrštinc Dušan, Markovič Darko, Stopar Ivan, Tisovec Pavel, Tramte Stanko, Ljubi Janka; in za 25-krat Turk Janez.

Podeljena so bila tudi priznanja organizatorjem krvodajalstva, in sicer Antonu Špelku, Francu Sajetu in Valeriji Dular iz DO „Novoles“, Ivanu Mirtiču iz DO „Gorjanci“ ter Mariji Tomič, Viktorju Koširju, Metodu Tisovcu in Mariji Smolič iz KS Straža.

Preprečevanje poklicnih bolezní

Za preprečevanje poklicnih bolezní je še premalo narejenega, čeprav smo v primerjavi s prvimi leti po vojni naredili velik korak naprej. Da bi se resno spoprijeli s poklicnimi boleznimi, bi morali delati bolj preventivno oziroma dolgoročno.

V Novolesu kot delovni organizaciji lesne panoge in še zlasti v nekaterih tozdih, ki imajo specifično proizvodno in tehnološko, je precej takih delovnih mest, kjer delavci lahko dobijo poklicno bolezen. Služba za varstvo pri delu je v prvi vrsti zadolžena, da taka mesta čimprej odkrije, potem pa je preprečevanje možnosti za obolenje za poklicnim boleznimi nalog celotnega kolektiva.

Da bi lahko govorili, kako se izognemo poklicnim boleznim, jih moramo najprej poznati. Poleg nevarnostim v proizvodnem procesu je delavec izpostavljen tudi škodljivostim, ki se pojavijo zaradi nepravilne organizacije dela, pomanjkljivih sanitarnih ukrepov pa tudi zaradi slabih odnosov med delavci.

V proizvodnem procesu lahko pride do fizikalnih, kemičnih, fizikalno-kemičnih in bioloških škodljivosti, ki pripeljejo do obolenj; ta se lahko pojavijo nenadoma ali pa se razvijajo počasi. Zelo nevarne so tiste škodljivosti, zaradi katerih se bolezen razvija počasneje, saj jih je težje odkriti in marsikdaj ni moč pravočasno odpraviti škodljivih vzrokov na delovnem mestu.

Do poškodb in okvar lahko pride zaradi nepravilnega načina dela (npr. predolg delovni čas, pretirano naprežanje pri delu, naglica, nenaraven položaj telesa pri delu, preobremenitev posameznega organa itd.); zaradi neustreznega delovnega postopka (prevroči ali premrzli delovni prostori, premočna svetloba ali bleščanje, razni strupi, možnost okužbe in podobno); zaradi slabih zdravstvenih in higienskih pogojev pri delu (tesni delovni prostori, slaba razsvetljava, neustrezno ogrevanje ali hlajenje, vlažnost, ropot itd.).

V boju proti poklicnim boleznim še posebej velja, da je le-te veliko lažje preprečevati kot zdraviti. Prav tako velja, da je boj proti poklicnim boleznim ogledalo naše skrbi za neposrednega proizvajalca. Ker je osnovni ukrep pri preprečevanju poklicnih bolezní evidenca, se pravi statistično ugotavljanje vseh škodljivosti pri delu, v naši OZD opravljamo redne preglede ekoloških razmer na delovnih mestih in v delovnih prostorih. Na osnovi meritev in raziskav ugotavljamo prisotnost zdravju škodljivih snovi. Služba za varstvo pri delu s tem seznanja vodilne in druge delavce.

Dejstvo je, da dela naš delavec dela v nečistem ozračju, pa naj bo to od lesnega ali kovinskega prahu, formaldehida, stirena, nitro laka, kislinskih lakov in podobnega. Poleg tega na marsikaterem delovnem mestu uporabljamo strupene, vnetljive in druge zdravju in celo življenju škodljive snovi (v tozdih v Trebnjem, Rosalnicah in Velikem Podlogu delajo z umetnimi masami). Zrak bo bolj čist, če bodo nevarni tehnološki postopki potekali v zaprtem prostoru ali če bomo iz delovnih prostorov z ustreznimi prezračevalnimi napravami odvajali zdravju škodljive snovi. V nekaterih naprednih delovnih organizacijah s posebnimi aparati detektorji ugotavljajo koncentracijo škodljivih snovi v zraku na delovnem mestu. Ko je koncentracija takih snovi previsoka, na to naprava zvočno ali kako drugače opozori in delavci se lahko pravočasno umaknejo na varno.

Glede strupenih in zdravju škodljivih snovi moramo najprej ugotoviti, če jih ne bi mogli brez škode za proizvodnjo zamenjati z nestrupenimi ali vsaj z manj strupenimi. Za osebno zaščito pred temi snovmi pa imamo respiratorje, očala, rokavice, maske ipd., vendar vsa ta zaščitna sredstva delavci neradi uporabljajo ali pa od njih preveč pričakujejo.

Zavedati se moramo, da ta zaščitna sredstva lahko predpisujemo kot zadnjo rešitev, ko s tehničnimi ukrepi ne moremo odstraniti škodljivosti. Poleg tega osebna zaščitna sredstva delavca ovirajo pri delu.

Probleme strupenega delovnega ozračja lahko do neke mere rešujemo tudi tako, da na ogroženih delovnih mestih skrajšamo delovni čas ali organiziramo čimbolj pogosto zamenjavo delavcev. Tega pri nas, žal, sploh ne delamo.

Tudi umivanje po končanem delu nas lahko obvaruje pred zastrupljanjem. Z umivanjem onemogočimo delovanje strupa, ki je prišel na kožo ali delovno obleko. Seveda se moramo po delu preobleči, in to obleko in perilo. Marsikje se je uveljavila praksa, da delavcem na zdravju škodljivih delovnih mestih dajejo mleko, ki naj bi bilo nekakšno zaščitno sredstvo ali protistrup, vendar tako mnenje nima strokovne podlage. Mleko je le dobro in zdravo živilo, pri strupih, ki povzročajo okvaro jeter, pa je lahko celo škodljivo.

Tokrat smo govorili predvsem o škodljivostih pri vdihovanju nečistega zraka na delovnem mestu. O škodljivosti prekoračitve dopustne meje hrupa, vibracij, sevanja in drugega pa kaj več v naslednjem prispevku

RUDI IVANČIČ

Izobraževanje in izpopolnjevanje

V današnji številki glasila bi vas rada seznanila, kako je urejeno v Novolesu strokovno izobraževanje in izpopolnjevanje delavcev. Naj omenim, da celotno izobraževanje v delovni organizaciji ureja samoupravni sporazum o strokovnem izobraževanju in izpopolnjevanju, ki je bil sprejet 29. 7. 1977.

Namen izobraževanja je, da se na osnovi dviga splošne in strokovne izobrazbe zagotovi hitrejši razvoj socialističnih samoupravnih odnosov, hitrejša rast materialne osnove, hitrejša in bolj usklajeno spreminjanje strokovne strukture zaposlenih ter bolj humani odnosi med ljudmi.

Za smotrno izvajanje strokovnega in družbenoekonomskega izobraževanja zaposlenih skrbi odbor za medsebojna razmerja. Za izvajanje izobraževanja pa je zadolžena izobraževalna služba, ki v sodelovanju s splošnimi oddelki TOZD organizira celotno izobraževanje. Neposredno pa so za izobraževanje odgovorni: vodja kadrovske-socialne službe, organizator izobraževanja, direktorji TOZD in vodje splošnih oddelkov TOZD.

Celotna izobraževalna dejavnost TOZD in DSSS se izvaja na osnovi letnega plana izobraževanja, ki obsega potrebe celotne delovne organizacije. Pred izvedbo zahtevnejših izobraževalnih akcij je potrebno izdelati načrt izobraževanja. Ta načrt izdelata izobraževalna služba v sodelovanju s strokovnimi službami delovne organizacije.

Za vse novosprejete delavce organiziramo najprej uvajalni seminar. Po potrebi je uvajalni seminar vsake štiri mesece, lahko pa tudi večkrat. Namen tega seminarja je seznaniti delavce z organizacijo in proizvodnjo delovne organizacije, delovnimi razmerji, osnovami ekonomskega poslovanja, samoupravno in družbenopolitično organiziranostjo delovne organizacije, varstvom pri delu in požarno varnostjo.

Delovodja ali neposredni vodja pa je dolžan v 10 dneh po nastopu dela seznaniti delavca z delovnim mestom in z neposrednimi sodelavci; skupaj z varnostno službo pa tudi s pogoji dela, z nevarnostmi pri delu in z ustreznimi ukrepi in sredstvi za varno delo. Za čas, prebit na uvajalnem seminarju, pripada delavcu enak osebni dohodek kot za redno delo.

Vsem delavcem, ki so stari manj kot 40 let in nimajo dokončane osnovne šole, omogočimo, da končajo osem razredov osnovne šole, ali vsaj 6. oz. 7. razred osemletke, glede na delovno mesto, ki ga zasedajo

(predvsem pa to velja za mladi- no do 25 let).

Delavcu, ki obiskuje osnovno šolo in je z delovno organizacijo sklenil pogodbo o šolanju, pripada za prvo opravljanje izpita iz posameznega predmeta en delovni dan študijskega dopusta. Pogodbo o šolanju potrdi odbor za medsebojna razmerja. Po končanem šolanju pa mora delavec ostati določen čas na delu v Novolesu. Čas, ko mora delavec ostati na delu v delovni organizaciji, se izračuna tako, da se seštejejo vsi stroški šolanja. Dobljena vsota se deli z 800 din. Količnik pomeni število mesecev, ko mora delavec ostati na delu v Novolesu. Delavec je pravočasno opravil šolanje, če konča posamezni razred v enem letu. Če delavec ne konča šole v roku, mora delovni organizaciji povrniti stroške šolanja.

Novoles omogoča tudi izredno šolanje delavcev z namenom, da se izboljša izobrazbena struktura zaposlenih. Vsi zaposleni delavci, ki zasedajo delovna mesta, za katera nimajo ustrezne izobrazbe, glede na predpisano izobrazbo v sistemizaciji delovnih mest, so si dolžni pridobiti to izobrazbo, če:

- niso stari več kot 40 let,
- nimajo 10 let delovne dobe na istem ali podobnem delovnem mestu.

Delavci si morajo pridobiti manjkajočo izobrazbo v določenem roku, in sicer:

- delavci, ki zasedajo delovna mesta z zahtevano visoko izobrazbo, v 6 letih od sprejema samoupravnega sporazuma o strokovnem izobraževanju in izpopolnjevanju,
- delavci, ki zasedajo delovna mesta z zahtevano višjo ali srednjo izobrazbo oz. delovna mesta visokokvalificiranega in kvalificiranega delavca, 5 let od sprejema SS o strok. izobraževanju in izpopolnjevanju.

Delavce, ki zasedajo taka delovna mesta, za katera nimajo ustrezne izobrazbe, TOZD oz. DSSS pa jim omogoča nadaljnje šolanje, vendar tega ne želijo, lahko razporedimo na delovna mesta, ki ustrezajo njihovi stopnji strokovne usposobljenosti še pred rokom, ki je določen v zgornjem odstavku.

Šolanje omogočamo tudi tistim delavcem, ki imajo ustrezno izobrazbo za delovno mesto, ki ga zasedajo, a želijo napredo-

vati in so uspešni na sedanjem delovnem mestu, njihova izbira in stopnja šolanja pa sta v skladu s potrebami ter kadrovske politiko delovne organizacije.

Na stroške delovne organizacije se lahko delavec šola največ na dveh stopnjah. Omejitve pa ne velja za delavce, ki dosegajo nadpovprečne rezultate in so uspešni pri delu.

Izredno šolanje poteka izve rednega delovnega časa. V primeru, da je narava študija taka, da so predavanja in konzultacije delno med rednim delovnim časom, se delavcu omogoča prisotnost na predavanjih na osnovi veljavnega urnika oz. vabila na konzultacijo, ki ga mora slušatelj predložiti izobraževalni službi.

Delavci morajo končati srednjo šolo v šestih letih, čas trajanja šolanja na višji in visoki šoli pa je za vsak letnik dve leti.

Tisti delavci, ki o sklenili z delovno organizacijo pogodbo o izrednem šolanju, imajo pravico do plačanega študijskega dopusta zaradi izpitov ali diplome, ki jih prvič opravljajo, in sicer:

- za šolanje na nižji šoli 1 delovni dan za izpit iz posameznega predmeta in najmanj 10 dni za zaključne izpite,
- za šolanje na srednji šoli 2 delovna dneva za izpit iz posameznega predmeta in najmanj 15 dni za zaključni izpit,
- za šolanje na višji in visoki šoli 1 dan za kolokvij, 3 delovne dneve za izpit iz posameznega predmeta in najmanj 30 delovnih dni za diplomsko nalogo.

Trajanje dopusta za zaključne izpite določi odbor za medsebojna razmerja na posebno prošnjo delavca. Za čas študijskega dopusta pripada delavcu enako nadomestilo osebnega dohodka kot za redni letni dopust. Praviloma naj se študijski dopust izrabljuje za vsak izpit posebej, lahko pa se tudi združuje za več izpitov skupaj.

Delavec, ki ima sklenjeno pogodbo o izrednem šolanju, mora enkrat na leto (ob zaključku tekočega šolskega leta) predložiti izobraževalni službi potrdilo o uspešnosti šolanja. Če šolanje ne konča v pogodbenem roku, izgubi pravico do povračila vseh stroškov šolanja (šolnine, potnih stroškov, plačila izrednega dopusta). Čas, ko mora ostati delavec na delu v Novolesu, se izračuna tako kot pri delavcih, ki so obiskovali osnovno šolo.

Delavcu, ki se šola na nižji

srednji, višji ali visoki šoli, lahko odbor za medsebojna razmerja odobri samo študijski dopust zaradi obiskovanja predavanj in konzultacij, zaradi opravljanja izpitov, kolokvijev in zaključnega izpita.

Izredni slušatelj je dolžan sporočiti izobraževalni službi datum izrednega dopusta in v kakšen nanem ga potrebuje.

Funkcionalno izobraževanje se začne po končanem šolanju za poklic in traja vso delovno dobo. Velja za vse delavce. Dolžnost vsakega delavca je, da spremlja strokovno literaturo in se s tem izpopolnjuje in seznanja z novostmi na svojem delovnem področju (še posebno to velja za tehnično strokovno kader).

Funkcionalno izobraževanje zajema:

- 1) – strokovne seminarje, tečaje in predavanja za vse vrste poklicev,
- 2) – izpopolnjevanje znanja tujega jezika v tujini,
- 3) – družbenoekonomsko izobraževanje delavcev,
- 4) – izobraževanje za varno delo,
- 5) – izobraževanje za polkvalifikacijo in kvalifikacijo v lesarstvu.

Funkcionalno izobraževanje izven delovne organizacije obsega udeležbo na raznih strokovnih seminarjih, tečajih, simpozijih, kongresih itd. ter prakse v drugih OZD v SFRJ ali v tujini.

Služba izobraževanja upošteva pri izboru kandidatov le utemeljene zahteve TOZD ali posameznikov, s katerimi soglašajo direktorji TOZD in DSSS ter so v skladu s planom izobraževanja.

Za posamezne skupine delavcev se lahko organizira tečaje ali seminarje v delovni organizaciji ali izven nje v skladu s planom izobraževanja ali na pobudo TOZD in strokovnih služb. Za delavce, za katere je seminar ali tečaj organiziran, je udeležba obvezna.

Pravico do izpopolnjevanja znanja tujega jezika v tujini imajo delavci, ki delajo na delovnih mestih, za katera se po sistemizaciji delovnih mest zahteva znanje tujega jezika: direktorji TOZD in vodilni delavci DSSS ter delavci, ki jih predlaga poslovni odbor.

Izpopolnjevanje znanja tuje-
(Nadaljevanje na 6. strani)

(Nadaljevanje na 5. strani)

ga jezika traja največ 60 dni. Delavec pa gre lahko na izpopolnjevanje znanja v istem jeziku samo enkrat. Na izpopolnjevanje tujega jezika v tujino gre lahko delavec, ko izpolni vsaj enega od navedenih pogojev:

- da ima končano srednjo šolo in se je tuj jezik, v katerem se namerava izpopolnjevati, učil najmanj 4 leta;
- da je končal vsaj pet stopenj tečaja za tuj jezik pri pristojni instituciji;
- da ima od pristojne institucije priznano pasivno znanje tujega jezika.

O odhodu delavca na izpopolnjevanje znanja tujega jezika v tujino odloča na predlog poslovnega odbora odbor za medsebojna razmerja na podlagi delavčeve prošnje. Vsak delavec, ki odhaja na izpopolnjevanje tujega jezika v tujino, se sam prijavi za tečaj pri pristojni instituciji.

Za uspešno delo samoupravnih organov TOZD in delovne organizacije organizira služba za izobraževanje seminarje ob pričetku mandatne dobe članov.

Izobraževalna služba organizira skupaj s službo za varstvo pri delu izobraževanje za varno delo. Izobraževanje za varno delo obsega:

- informativno seznanjanje vseh novih delavcev s področja varstva pri delu na uvajalnih seminarjih,
- redne tečaje za varno delo,
- občasne tečaje za varno delo,
- preizkuse znanja iz varstva pri delu.

Samostojno lahko delavec opravlja, vodi ali nadzoruje delo, ko uspešno opravi preizkus iz varstva pri delu po veljavnem programu. To velja za vse osebe na delu. Vsem delavcem, ki so se udeležili ene izmed oblik izobraževanja in izpopolnjevanja iz varstva pri delu in so preizkus znanja uspešno opravili, izda izobraževalna služba oziroma druga pooblaščen služba ustrezno potrdilo in vodi ustrezno evidenco.

Delavec, ki preizkusa znanja ni opravil, ga lahko ponavlja. Če pa preizkus znanja odkloni, se šteje, kot da preizkusa ni opravil ter se ukrepa po določilih samoupravnega sporazuma o varstvu pri delu in SS o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu.

Izobraževanje iz varstva pri delu obsega teoretični del, ki ga

predava varnostni inženir, in praktični del izobraževanja, za katero je zadolžen neposredni vodja dela. Preizkus iz varstva pri delu se opravlja pred komisijo, ki jo sestavljajo: varnostni inženir (predsednik), direktor TOZD, neposredni vodja oddelka, kjer je delavec zaposlen. Administrativne posle te komisije opravlja organizator izobraževanja, ki prisostvuje preizkusu znanja.

Delavec mora vsaki dve leti obnavljati preizkus znanja iz varstva pri delu.

Izobraževalna služba organizira skupaj s poklicnimi šolami tudi tečaje za pridobitev polkvalifikacije in kvalifikacije v lesarstvu. To izobraževanje se opravlja v skladu z učnimi načrti in po navodilih poklicne šole ter obsega teoretični in praktični del.

Delavec, ki mu delovna organizacija omogoči katero od zgoraj navedenih petih oblik funkcionalnega izobraževanja (razen izobraževanja za varno delo in družbenoekonomskega izobraževanja), sklene z delovno organizacijo pogodbo o funkcionalnem izobraževanju.

Z njo se delovna organizacija obveže, da bo plačala delavcu vse stroške, delavec pa da bo po končanem tečaju ostal določen čas v delovnem razmerju v Novolesu. Čas, ko mora ostati delavec v Novolesu, je tak kot pri izrednem šolanju, razen pri izpolnjevanju znanja tujega jezika v tujini. V tem primeru pa se vsota vseh stroškov izobraževanja deli s 1.000 din, količnik pa pomeni čas, ko mora delavec ostati na delu v delovni organizaciji.

In kako je z izobraževanjem učencev v gospodarstvu? Novoles sklepa učne pogodbe z učenci oz. zakonitimi zastopniki, ki se žele v Novolesu praktično izobraževati za določene poklice. Vsako leto se v skladu z letnim planom potreb po novih učencih v gospodarstvu razpiše prosta učna mesta v mesecu aprilu. Učenec mora za sprejem v uk predložiti naslednje dokumente:

- prošnjo za sprejem v uk,
- zdravniško spričevalo,
- rojstni list,
- izpolnjen obrazec DZS 1,65.

Po sprejemu učenca v uk morajo starši oz. skrbniki učencev skleniti učno pogodbo najpozneje v 15 dneh. Z učno pogodbo se določi tudi preizkusna doba, ki traja največ 30 dni. Vsak učenec v gospodarstvu dobi svojega mentorja, ki ga spremlja skozi vse šolanje.

Ob dnevu civilne zaščite

Civilna zaščita je del ljudske obrambe in družbene samozščite ter najširša oblika priprav in udeležbe delovnih ljudi in občanov za zaščito in reševanje prebivalstva ter materialnih dobrin ob vojnih akcijah, ob naravnih in drugih hudih nesrečah ter v drugih izrednih razmerah. Civilna zaščita je organizirana in deluje v delovnih organizacijah ter v KS, mestnih ulicah, vaseh in blokkih.

Orožje se v zadnjih nekaj letih hitro izpopolnjuje. S svojim dosegom in učinkovitostjo lahko povzroča številne žrtve med ljudmi in veliko škodo na vsem ozemlju. Tako je zabrisana meja med fronto in zaledjem. Jedrsko orožje, ki ga ima šest jedrskih sil, bi lahko povzročilo dolgotrajne posledice za življenje na posameznih območjih.

Možnost izvajanja vojnih akcij in napadov s sodobnim orožjem je na vsem ozemlju katerekoli vojskujoče se dežele. To zahteva dobro organizirano civilno zaščito kot dejavnika narodne obrambe, ki skrbi za zaščito in reševanje prebivalstva.

O nujnosti in pomenu dobro organizirane, opremljene in usposobljene civilne zaščite govorijo podatki o izgubah med civilnim prebivalstvom v nekaterih vojnah v tem stoletju. V prvi svetovni vojni je izgubilo življenje 9.800.000 ljudi, od tega 9.300.000 vojakov in 500.000 civilnih prebivalcev; žrtve med prebivalci so znašale

približno 5 % vseh žrtev vojne. Druga svetovna vojna je zahtevala 51.000.000 žrtev, od tega 24.000.000 ali 48 % med civilnim prebivalstvom. V korejski vojni pa je bilo med 9.200.000 žrtvami 7.782.000 ali 84 % civilnega prebivalstva.

Glede na to, da se v svetu pojavljajo nova žarišča nasprotij med velikimi silami in s tem nova žarišča spopadov, obstoja možnost nevarnosti tudi za našo deželo. Mnoge vojne, med njimi druga svetovna vojna in nekatere kasnejše lokalne vojne, kažejo, da se majhen narod uspešno bojuje z močnejšim in tehnično opremljenim napadalcem, če se v boj vključi z vsemi silami ter pri tem uporablja najprimernejše oblike vojskovanja.

Da bi civilna zaščita lahko uspešno opravljala vse naloge v zvezi z zaščito, mora pri svoji organizacijski zasnovi in usposabljanju upoštevati vse vojne in druge nevarnosti.

Civilna zaščita ima dve delovni področji. Prvo področje zajema razne ukrepe za zaščito ljudi in dobrin v vojni pred napadi iz zraka in drugimi napadi s klasičnim orožjem ali z orožjem za množično uničevanje, prav tako pa tudi reševanje po napadih. Drugo delovno področje obsega reševanje ljudi in dobrin ob naravnih ter ob drugih hudih nesrečah, kot je ogroženo zdravje in življenje velikega števila ljudi ali gmotne dobrine velikega obsega. Vse to zahteva, da moramo biti primerno usposobljeni ter da ukrepamo po potrebi.

Kralj Terezija iz TOZD TDP brusi sedeže na tračni brusilki.

Ne le za ljudi, ampak z ljudmi

NADALJEVANJE

Sočasno je Mečnikov pokazal na bela krvna telesca (fagocite) v tkivu in krvi, ki požirajo mikroorganizme. Ti fagociti so kot nekakšni pometači krvi, gibljive bele krvničke (levkociti) pohitijo namreč na kraj „nesreče“, da bi „pometle“ infekcijo iz krvi. „Opsonin“ Almrotha Wrighta je pomenil „napraviti hrano okusno“, zato Shawov satirični opis „nama-zati bolezenske klice z nama-zom, da jih bodo bele krvničke rade pojedle“, niti ni bil povsem napačna misel, čeprav je bila še tako porogljivo mišljena. V krvi je bilo „izmerljivo“ nekaj, kar je pripravilo bakterije za fagocite.

Bakteriologi, biokemiki, genetiki, kemiki, ki raziskujejo beljakovine, in molekularni biologi so v različnih zaporedjih podajali precej točno sliko, ki pojasnjuje vprašanje „zakaj?“

Telesna obramba

Telo je kakor trdnjava, ki se upira napadalcem. Vsak človek ima svoje gene, izvzemši enojajčne dvojčke. Karkoli se ne sklada z našo osebno genetično izkaznico, naše telo zavrača. Krog in krog nas obdajajo različni mikroorganizmi, proti katerim smo s svojo zunanjo obrambo dobro zavarovani. Koža, če ni razpokana ali poškodovana, zadržuje bacile. Oči, ta občutljiva glavna vrata v svet, so prav tako dobro zavarovane s solzami, ki vsebujejo močan detergent (lysozim), ki topi bacile. Druga past za bacile sta nosna sluz in slina v ustih. Kihanje in kašelj sta prav tako obliki odpora proti tujim mikroorganizmom. Obloge prehodov v pljuča in želodec, posebej pa še v želodec sam, delujejo kemično na mikroorganizme, svoje pa opravijo seveda tudi fagociti v tkivu. Toda če vsi ti obrambni mehanizmi odpovedo in škodljivi mikroorganizmi vdoro v kri, tedaj v telesu zatuli „rdeči alarm“.

Vsiljivce imenujemo „antigene“, obrambno posadko pa „protitelesca“. Za vsako vrsto antigenov je potrebna posebna vrsta protitelesc, vsaka bolezen zahteva namreč svoj način obrambe. Vzemimo za primer otroka, ki je zbolel za ošpicami, v njegovem telesu pa ni ustreznih protitelesc. Telo jih bo moralo šele narediti, medtem pa se bodo antigeni nevarno razmnožili. Napad antigenov in škoda, ki jo bodo

povzročili, dokler ne bo krenila v napad množica protitelesc, bo zelo velika. Toda po končanem boju bo v telesu ostala usposobljena posadka, obrambna sila, ki bo uspešno zavrnila morebitno naslednjo invazijo povzročiteljev ošpic.

To je poenostavljena zgodbica o poteku mnogih podrobnosti, ki jih znanstveniki danes lahko natančno razložijo in reproducirajo. Imunizacijo, ki je izšla iz prakse, potrjuje sedaj tudi imunološka znanost. Danes poznamo že okrog 75 cepiv proti kužnim klicam in njihovim različicam. Različice so lahko zelo varljive, spomnimo se samo gripe, za katero vemo, da cepivo enega tipa ne „deluje“ zoper gripo drugega tipa. Tako seveda vsak nov izbruh zahteva nove kulture novega tipa, da bi lahko našli ustrezno cepivo.

Presenetljivi uspehi

Znanstveni dosežki v boju proti epidemijam kužnih bolezni so presenetljivi predvsem po 2. svetovni vojni. S cepljenji preprečujemo obolenja, z zdravili, kemoterapevtiki in antibiotiki pa uspešno zdravimo

morebitna aktivna obolenja. V deželah, ki si danes že lahko privoščijo učinkovito in široko razvejeno javno zdravstveno službo, lahko obvarujejo otroke že takoj po rojstvu pred mnogimi boleznimi, za katerimi so nekoč umirali milijoni otrok. Cela generacija mladih zdravnikov v teh deželah sploh še ni videla bolnika z nekaterimi nalezljivimi boleznimi, ki so bile komaj pred 50 leti še povsem običajne tudi pri njih.

To pa seveda ne velja za dežele v razvoju, kjer še danes umirajo milijoni otrok za povsem navadnimi nalezljivimi boleznimi, ki bi jih s cepljenjem mimogrede lahko preprečili. In prav tako so milijoni otrok, ki so bolezen sicer preboleli, pa so jim ostale take ali drugačne hude posledice: možganske poškodbe, paraliza, zastoj v rasti, poškodovana pljuča, gluhost in slepota.

Pred skoraj 30 leti je UNESCO (organizacija Združenih narodov za vzgojo, znanost in kulturo) v enem svojih prvih poročil o socialnem stanju v svetu, zapisal:

Preprečevanje bolezni je prvi

pogoj za ekonomski in socialni razvoj katerekoli skupnosti. Napredek vsake skupnosti je na koncu vseh koncev odvisen od tega, koliko bo znala zmanjšati bremena, ki jih prinaša slabo zdravje, kako pospešuje socialno brezbriznost in tako onemogoča svojim ljudem, da bi se lahko razvijali v skladu z danimi možnostmi!

To je vrtljak revščine: bolezen – premajhna storilnost – nevednost – revščina – bolezen. Bolni ljudje ne morejo delati, da bi pridelovali hrano ali zaslužili denar zanjo, niti ne morejo vedeti, kako bi si pomagali. Iz revščine se razvije beda. Zaradi nedohranjenosti so še bolj sprejemljivi za okuženje. SZO in UNICEF, ki že več let najtesneje sodelujeta v boju za ljudsko zdravje po vseh delih sveta, sta potrdila to resnico v prenekaterih velikih akcijah; besežiranje proti tuberkulozi, preprečevanje frambezije in malarije, akcije proti tifusu, koleri in rumeni mrzlici in, kar je bilo še pred 30 leti nekaj povsem nemogočega in neverjetnega, eradikacija črnih koz.

Nadaljevanje prihodnjic

Marketing – kaj je to?

Pred kratkim je bila v naši delovni organizaciji v TOZD Blagovni promet osnovana nova služba „biro za marketing“. V tem sestavku bom skušal na kratko prikazati razloge, ki so pripeljali do ustanovitve te službe ter način njenega delovanja.

Že sama beseda marketing pove, da gre tu za trg, proučevanje trga, vplivanje na trg ali nekaj podobnega. Čeprav smo Slovenci iznašli svoj naziv za marketing, to je „trženje“, pa se ta v praksi ni uveljavil.

V pogojih našega gospodarjenja, ko imamo tako imenovano plansko tržno gospodarstvo, je trg s svojimi zakonitostmi in slučajnostmi najpomembnejši faktor uspešnega gospodarjenja. Na drugi strani imamo seveda tudi planiranje, ki pa je bolj usmerjevalno; s pomočjo različnih narodnogospodarskih instrumentov (davki, carine, itd.) usmerja gospodarska gibanja.

Naša delovna organizacija se na trgu srečuje z izredno močno konkurenco, saj vemo, da je danes v Jugoslaviji izredno veliko pohištvenih delovnih organizacij, prav tako pa ustanavljajo še nove in nove (trenutno gradijo v Jugoslaviji okoli 180 lesno-predelovalnih in pohištvenih podjetij).

Na drugi strani so potrošniki

pa izredno zahtevni. Ob pestri ponudbi in pa ob dejstvu, da je pohištvo trajna potrošna dobrina, potrošnik izredno dobro premisli in vnaprej primerja obliko, ceno, kvaliteto, servis, itd. S stališča delovne organizacije to pomeni, da „proizvajati“ še ne pomeni tudi „prodajati“.

Delovna organizacija se mora v vsakem trenutku odločiti kaj, kje, kako, po čem proizvajati oziroma prodajati. Zaradi tega mora izredno dobro poznati želje potrošnikov, konkurenčne proizvode, njihove prodajne cene. Skratka delovna organizacija potrebuje vrsto informacij, ki ji koristijo pri njeni kratkoročni in dolgoročni usmeritvi. Na vrsto takih vprašanj skuša odgovarjati biro za marketing s svojo raziskovalno dejavnostjo trga.

Druga izredno pomembna naloga, ki jo opravlja biro za marketing, je ekonomska propaganda. Ni namreč dovolj le proizvajati kvalitetno pohištvo, potrebno ga je na primeren na-

čin tudi predstaviti potrošniku, vzbuditi njegovo zanimanje zanj.

Ceprav pravi slovenski pregovor „Dober glas seže v deveto vas“, to vedno ne drži. Na kupca je potrebno vplivati z raznimi oglašili v revijah in časopisih, razstavljenim pohištvom na sejmih, ponujenim perspektivam itd. Potencialni kupec bo na podlagi tega iskal naše pohištvo v prodajnih salonih. Sistem prodaje v prodajnih salonih je namreč tak, da je razstavljeno le manjše število izdelkov, in še to samo v določenih prodajnih salonih.

Ekonomska propaganda je sicer razmeroma draga, je pa zelo učinkovita. Uspešnost se običajno pokaže po daljšem času.

Biro za marketing tesno sodeluje z oblikovalci v temeljnih organizacijah pri razvoju novih proizvodov. Pomagamo jim z nasveti pri oblikovanju, prav tako pa za oblikovalce zbiramo določene podatke, ki jih le-ti potrebujejo pri oblikovanju. Po sprejetju proizvodne odločitve sodelujemo tudi pri izvedbi ekonomske propagande.

BOGDAN KOZINA, dipl. oec.

Novolesov položaj na trgu

V letošnjem letu nameravamo na trg ZDA izvoziti za 10 milijonov dolarjev blaga. Pri tem izvozu sodelujejo tri naše TOZD, in to TDP, Tovarna gugalnikov Dvor in TPP, ki je v zadnjih letih močno povečala izvoz regalov, ki jih je težje plasirati kot gugalnike ali stole in ostalo kolonialno pohištvo. Z gugalniki pa Novoles pokriva več kot 30 % potreb trga in je nesporno največji dobavitelj gugalnikov v svetu. Tudi v celotnem izvozu jugoslovanskega pohištva je Novoles udeležen z blizu 20 odstotki.

To pomeni, da je za nas ameriški trg izredno pomemben in da mu moramo posvečati vso pozornost, spremljati vsa dogajanja, se vključevati v reševanje ključnih problemov in zelo hitro reagirati; skratka ne smemo se prepuščati samozadovoljstvu in zaspati na doseženih uspehih.

Zavedati se moramo, da bo prihodnost vedno težja in na to moramo biti pripravljene. V preteklosti smo dobršen del naše ekonomike reševali z višanjem cen, medtem ko smo notranjim rezervam posvečali premalo pozornosti. Prišel je čas, ko smo s cenami dosegli zgornji mejo. Konkurenca je vse močnejša in borba z njo vse trša. Konkurenca je v glavnem iz Tajvana, Južne Koreje, Malezije, kjer tovarne predelujejo poceni surovino, imajo poceni delovno silo, moderno tehnologijo, podprto z ameriškim kapitalom, in jih vodijo ljudje, ki so se izšolali v ameriških poslovnih visokih šolah. Kvaliteta proizvodov iz teh tovarn je vedno boljše in če kvaliteta naših proizvodov ne bo napredovala nas bodo v kratkem dohiteli.

Novoles se je lahko kot ostali izvozniki letos srečal še z dodatnim problemom na ameriškem trgu. To je trimesečni štrajk pristaniških delavcev ZDA, ki je v obdobju oktober — december lanskega leta popolnoma ohromil dobavo našega blaga kupcem. Zaradi naše nezmanjšane proizvodnje so se nakopičile velike zaloge pohištva, ki so ga kupci prejeli v januarju in februarju letošnjega leta, torej P času, ko je prodaja pohištva najbolj kritična. K poslabšanju situacije pa je še dodatno pripomogla izredno ostra zima, ki je v dobršem delu ZDA močno ohromila velik del gospodarske dejavnosti za cel mesec. Vse to je povzročilo za naše kupce izredno težak položaj. Povprečne zaloge so v mesecu marcu zadoščale za najmanj polletno poslovanje. V teh razmerah smo morali v Novolesu ukrepati tako, da bi zagotovili še naprej kar se da normalno proizvodnjo in odpremo.

V aprilu sva z glavnim direktorjem obiskala večji del naših kupcev v ZDA. Osnovni cilj raz-

govorov je bil, kako zagotoviti nemoteno proizvodnjo in prodajo. S hitro uvedbo novih modelov v proizvodni program in z bolj fleksibilnim planiranjem nam je v glavnem uspelo zagotoviti naročila skoraj do konca leta. Na žalost v taki situaciji ni bilo možno postavljati nikakršnih zahtev po zvišanju cen.

Delno smo uspeli zvišati cene le za program TPP. Opaziti je, da sta nas pretekli dve leti precej uspavali. Naročil je bilo dovolj, plani stabilni, zagotovljene so bile velike serije utečenih modelov. Letos tega ni. S planom smo se morali maksimalno približati potrebam kupcev. To pa pomeni, da smo vpeljali veliko novih modelov, nove finiše, manjše serije. Vse to je prineslo motnje v proizvodnji TDP in TG na Dvoru. Tudi v bodoče ni moč pričakovati bistveno boljšega položaja, zato bodo morali odgovorni v proizvodnji delo organizirati tako, da bodo kos novim nalogam.

V naslednjih letih bomo morali korenito spremeniti proizvodni program, na kar se kupci že pripravljajo. Nesporno je ugotovljeno, da smo pri novih modelih zaostali in da moramo nadoknaditi zamujeno. Za naše nekdanje najuspešnejše modele gugalnikov (Deluxe, Grand, S. U. Catkin) ni več takega zanimanja. Preveč je cenejših kopij, ki jih pošilja na trg naša konkurenca. Zato je potrebno le-te nadomestiti z novimi modeli, ki bodo zagotovili nemoten plasman in optimalne cene. Na tak preokret pa se mora še posebej pripraviti celotna proizvodnja.

Izhod je treba iskati v vse boljši kvaliteti površinske obdelave. Ne sme nam biti žal ne časa ne sredstev, da najdemo boljše rešitve. Delo pri razvoju novih modelov bo moralo biti dosledno in odgovorno. To velja tudi za kalkulacije naših prodajnih cen. Vedeti je treba, da ni dovolj proizvesti nov kvaliteten model, pač pa ga je treba tudi prodati. Le prodaja zagotavlja dohodek, ki je osnova za naš razvoj. To pomeni, da

bomo prodajali lahko le tisto, kar bo sprejemljivo za kupca tako po ceni kakor tudi po kvaliteti.

Da bomo dosegli višjo raven v našem poslovanju z ZDA, se bomo morali organizirati tako, da bomo v bolj neposrednem stiku s trgom. Obiskati ZDA enkrat ali dvakrat na leto je premalo. Ob taki priložnosti dobi človek le sliko trenutnega stanja, mnogo težje pa je zvedeti v katero smer se bodo obrnile potrebe trga. Zato bo potrebno v kratkem usposobiti strokovnjaka, ki bo stalno prisoten na trgu ZDA, kjer bo spremljal razvoj trga in programov, pravočasno dajal predloge glede modelov in programov ter koordiniral delo z našimi poslovnimi partnerji v ZDA.

To je sedaj še posebej aktualno, ker odhaja iz ZDA v domovino večji del slovenskih strokovnjakov, ki so v zadnjih

desetih letih razvili široko mrežo podjetij in s svojo sposobnostjo omogočili, da je jugoslovanska pohištvena industrija dosegla pomembne rezultate na ameriškem trgu. Na njihova mesta prihajajo novi ljudje, ki pa se bodo morali pošteno prekaliti, predno bodo lahko v celoti nadomestili svoje predhodnike.

Skratka, nimamo razlogov za pretiran optimizem, ko gledamo naš bodoči izvoz v ZDA. Predvsem od nas samih bo odvisno, kako se bomo v bodoče prilagodili potrebam trga. V kolikor bomo uspeli narediti korak naprej pri kvaliteti in novih modelih, bodo tudi kupci povpraševali po naših izdelkih. To naj bi imel pred očmi sleherni delavec, še posebno pa tisti, ki so odgovorni za vodenje proizvodnje in prodaje.

Direktor komercialnega sektorja
Pavlič Viliem, dipl. ing.

Kultura v delovnih organizacijah

Od 8. 5. do 13. 5. 1978 je bil v Kranju republiški seminar za organizatorje kulture v delovnih organizacijah. Udeležilo se ga je petdeset delavcev iz vse Slovenije.

Problematika kulture v delovnih organizacijah je že sama po sebi zelo široka in še precej neobdelano področje, na seminarju pa smo skušali v šestih dnevih osvetliti čimveč strani, tako da je bilo vzdušje delovno.

Če poskušamo na kratko pregledati bistvene probleme kulturnega življenja v delovnih organizacijah in ustanovah, bi se omejili samo na naslednje:

— v vsaki delovni organizaciji je treba kulturno dejavnost samoupravno normirati, to je določiti njen pomen in vlogo v samoupravnih sporazumih, določiti v letnem planu sklada skupne porabe finančna sredstva, ki jih bodo delavci v združenem delu porabili za kulturo;

— narediti je treba plan dela na kulturnem področju: določiti koga od znanih kulturnih delavcev oziroma umetnikov bodo delavci povabili v DO na gostovanje, pregledati možnosti za ustanovitev skupin, kot so igralska, pevska, folklorna, recitatorska itd.;

— določiti program dela teh skupin in narediti program za praznovanja državnih in drugih praznikov;

— h kulturnemu udejstvovanju je treba pritegniti čim več delavcev, kajti kultura sodi med temeljne družbenopolitične dejavnosti.

Vse to seveda ni tako lahko. Vsem, ki se ukvarjajo s kulturo v delovnih organizacijah, morajo biti vedno v mislih besede tovarišice Tilke Blahe, ki je na enem izmed predavanj dejala: „Rada bi vsem organizatorjem kulture povedala za spodbudo naslednje: razmere in mnenja se ne spreminjajo le z besedami in ne čez noč. Treba je vztrajno in potrpežljivo delovati in znati preboleti tudi poraze. Vsak droben uspeh je korak naprej k cilju. Če ste s svojim delom prispevali k boljšim medsebojnim odnosom, bogatejšemu kulturnemu življenju svojih sodelavcev, bo to največje plačilo za vaše delo.“

DRAGO MEDIC

Obrambni dan na šoli

Desetega junija so imeli na osnovni šoli v Vavti vasi **OBRAMBNI DAN**. O tem, kaj vse se je dogajalo na šoli ta dan, pripovedujeta naslednja prispevka učencev O. Š. Vavta vas.

OB 7. URI IN 15 MINUT

V soboto, 10. junija, smo na naši šoli imeli obrambni dan. Ob 7. uri in 15 minut je bil dan znak za alarm. Vsi učenci so disciplinirano stekli na igrišče in se razvrstili v že prejšnji dan določene skupine. Že pred alarmom smo sodniki šli po razredih in pregledali, kako so učenci pripravljene na „partizansko življenje“, ki bo ta dan v bližnjem gozdu. Vsi so bili dobro opremljeni.

K vsaki skupini sta prišla tovarišica in rezervni vojaški starešina. Vsaka skupina je imela tudi poveljnika. V naši skupini je to bil Adi Zupančič. V gozd smo krenili ob 7. uri in 30 minut.

Med potjo v gozd smo doživeli zračni napad. Skrili smo se v goščo, da nas ne bi opazili piloti in nas bombardirali. Ko je zračni napad minil, smo krenili v gozd, kjer smo imeli tabor. Vsaka skupina je opravljala svoje delo: gasilska skupina je gasila, propagandna skupina je pisala letake in spise, sodniška skupina pa je vse to ocenjevala.

Po dveh urah je bilo konec tega dela. Nato so nam vojaki, ki so prišli že prej, pokazali, kako se postavi šotor, razstavi polavtomatska puška, brzostrelka in puškomitraljez. Rezervni starešina je imel predavanje o dekontaminaciji. Potem je naša preskrbovalna skupina pripeljala partizanski golaž. Ko smo se najdeli, je sodniška skupina na mitingu razdelila pohvale najboljšim posameznikom v streljanju z zračno puško in v metanju ročne bombe in najboljšim skupinam. Posebno priznanje je dobila „skupina prve pomoči“ za požrtvovalno reševalno delo.

Po razdelitvi pohval so nas vojaški starešine pohvalili, ker smo dobro izvedli ta obrambni dan. Nato je nekaj učenk in učencev zapelo in recitalo nekaj partizanskih pesmi. Potem so vsi veselo odšli domov.

Obrambni dan, prvi na naši šoli, je bil dobro izveden in mislim, da smo tudi za vojno dobro pripravljene. Pohvaliti gre predvsem učiteljice in rezerve vojaške starešine za dobro izvedbo obrambnega dneva.

JOŽE PEČJAK

ZASLIŠALI SMO ALARMNI ZVONEC

V soboto, 10. 6. 1978, smo se učenci O. Š. Vavta vas zbrali v šoli. Ta dan smo hoteli pokazati, kako bi se vedli, če bi bila vojna. Učenci smo se zbrali vsak v svojem razredu, kjer je bilo ocenjevanje discipline, opreme in prehrane. V nestrpnem pričakovanju smo ob 7.15. uri zaslišali alarmni zvonec.

To je bil znak za preplah in učenci smo stekli na igrišče, kjer smo se formirali v skupine. Te so bile: kurirska, izvidniška, varnostna, prva pomoč, narodna zaščita, propaganda, intendantska, gasilska in sodniška.

Potem smo se odpravili proti gozdu. Na poti smo doživeli letalski napad, v katerem ni bilo

sporočilo, v katerem je bilo napisano, da je sovražnik ranil našega tovariša.

Po krajšem premoru smo zvedeli, da se je v bližini začelo goret. Pogasiti požar je bila naloga gasilcev. V tem času so učenci petih in šestih razredov zavzeli položaj na strelišču; poskušali so se tudi v metanju bombe.

Ob 8.30 je prva pomoč dobila zopet novega ranjenca. Kurirji so po krajšem premoru sporočili, da je straža ujela diverzante vzhodno in zahodno od našega tabora. Tudi prva pomoč ni imela miru, saj je ob 9. uri dobila tretjega ranjenca. Ta je imel globoko rano na trebuhu, opekline na dlani desne roke in raztrganino na levi strani temena. Ob 9.15 so prispeli v naš tabor vojaki, pet minut pozneje pa je

Gasilci pred akcijo.

Orožje smo si ogledali z zanimanjem.

smrtnih žrtev in tudi ranjencev ne. Po končanem napadu smo se umaknili v gozd. Na čelu je bila varnostna skupina, ki je pred prihodom v gozd pregledala položaj. V bližini ni bilo sovražnika, zato so tudi ostale skupine zavzele položaje in začele z delom.

Propagandna skupina, v kateri je sodelovalo deset učencev, se je utaborila na skritem kraju. Naloga propagandne skupine je bila, da spremlja dogajanje na bojišču in piše gesla na letake. Kurirji, ki so poročali o dogodkih na bojišču, so letake raznašali in jih obešali na osvobojenem ozemlju. Propagandna skupina je takoj morala prijeti za delo, zakaj kurirji so prinesli

straža ujela vse diverzante. Ob 9.30 uri je sovražnik ranil našega četrtega tovariša.

Bojišče se je pomirilo in naše delo se je končalo. Vsi smo se zbrali na mitingu, kjer smo poročali o delu. Najboljše skupine in tudi posamezniki, ki so delo odlično opravili, so dobili priznanje. Tu so nam vojaki razkazali orožje, tovariš Mervar pa nam je govoril o dekontaminaciji. Na mitingu je bila tudi krajša proslava, podelitev priznanj, tovariš Plantan pa je imel krajši pogovor. Obrambni dan se je iztekel in v upanju, da smo ga uspešno opravili, smo veselo odšli domov.

IRENA ŠPENDAL
MARJANA VIDMAR

Šport – rekreacija

Lahko rečemo, da ima šport oziroma športna rekreacija v Novolesu že tradicijo. Včasih je bilo to delo manj, včasih bolj uspešno. Razvoj na športnem področju v Novolesu je v zadnjem času začel spodbujati športnike pri nas, da smo vedno bolj razmišljali o organiziranem pristopu in delu — o športnem društvu. To nas je pripeljalo do tega, da smo 17. 4. 1978 na ustanovnem občnem zboru v skladu z zakonom o društvih soglasno ustanovili ŠPORTNO DRUŠTVO NOVOLES.

Kaj smo s tem pridobili? Prav gotovo kvalitetnejšo organizacijo ter možnost, da se del investicijskih sredstev, ki jih združujemo v SIS TKS, vrača nazaj, s tem pa se ponuja tudi priložnost, da s tem gradimo prepotrebne rekreacijske objekte.

Naj predstavimo člane upravnih organov, ki bodo v prvem mandatnem obdobju vodili naše športno društvo. Za predsednika skupščine je bil izvoljen dipl. ing. Edo TAVČAR, za podpredsednika pa ing. Andrej ŽNIDARŠIČ. Upravni odbor bo vodil Slavko VIDMAR, podpredsednica pa bo verjetno ena najbolj prizadevnih Novolestovih športnic Anica JARC. vlogo predsednika nadzornega odbora

je prevzela dipl. iur. Vanja VIZJAK, predsednik disciplinske komisije pa je dipl. ing. Mikloš HEGEDIŠ. Poleg tega so bili izvoljeni še predsedniki tehničnih svetov, ki bodo vodili posamezne rekreativne panoge.

Nekatere med njimi so se že lotili dela ter po sklepu skupščine športnega društva izvedli tekmovanja med TOZD ali pa dokaj uspešno vodijo svoje ekipe na tekmovanju delavnih športnih iger občine Novo mesto.

Prvi, ki so izvedli tekmovanje med TOZD, so bili kegljači. Kegljanje je potekalo v borbenih igrah, in sicer za moške ekipe 6 x 6 x 6 lučajev, za ženske ekipe pa 3 x 6 x 6 lučajev. Udeležba je bila razveseljiva, saj se je v moški konkurenci tekmovanja udeležilo 10 ekip, v ženski pa 5.

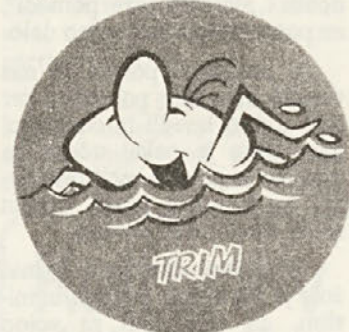
Rezultati so bili naslednji: moški: 1. TOZD TSP I. (492 podrtih kegljev), 2. Metlika (477 podrtih kegljev), 3. TOZD TPI (422 podrtih kegljev), 4. TOZD TES (377 podrtih kegljev), 5. TOZD TAP (375 podrtih kegljev), 6. TOZD TPP (363 podrtih kegljev), 7. DSSS (355 podrtih kegljev), 8 — 9

TOZD BLP (353 podrtih kegljev), 8 — 9 TOZD TSP II. (353 podrtih kegljev) in 10. TOZD TVP (344 podrtih kegljev).

Ženske: 1. TOZD TPP (220 podrtih kegljev), 2. DSSS (190 podrtih kegljev), 3. BLP (139 podrtih kegljev), 4. TOZD TSP (138 podrtih kegljev) in 5. TOZD TES (136 podrtih kegljev).

Drugo tekmovanje je bilo v šahu. Udeležba je bila zelo slaba, tako da je bilo namesto ekipnega izvedeno posamično prvenstvo. Edini TOZD, ki se je polnoštevilno udeležil tekmovanja, in to s kar dvema moškima in eno žensko ekipo, je bil TOZD TPP; tako je ta TOZD brez borbe že lansko leto osvojili pokal tudi letos odnesel v svoje vitrine.

Streljanje, ki ima pri nas najdaljšo tradicijo, je prineslo ne-

kaj dobrih rezultatov med posamezniki, ekipni vrstni red pa je naslednji: 1. DSSS (376 krogov), 2. TPI (367 krogov), 3. TPP (362 krogov), 4. TSP (342 krogov) in 5. BLP (324 krogov).

Najboljši posamezniki so bili: Okroglič Marjan (DSSS) — 146 krogov, Kastelic Ivan (TPP) — 144 krogov in Bukovec Franc — 138 krogov. Žal se streljanja ni udeležilo nekaj dobrih posameznikov iz Metlike, TOZD TES in ostalih TOZD.

V naslednji številki bomo objavili še ostale rezultate tekmovanj med TOZD, verjetno pa tudi že rezultate Lesariade 1978.

Poleg omenjenih tekmovanj poteka tudi tekmovanje v občinskem merilu na delavskih športnih igrah. Nekaj disciplin je že končanih, nekaj pa jih je še v teku. Doseženi rezultati nam kažejo, da so od naših ekip posebno uspešni kegljači in kegljačice ter nogometaši. Rezultati tekmovanj pa so naslednji: kegljanje moški (spomladanski del): 1. IMV (523 podrtih kegljev), 2. Novoles (512 podrtih kegljev), 3. Krka (503 podrtih kegljev); kegljanje ženske (spomladanski del): 1. Pionir (307 podrtih kegljev), 2. Krka (282 podrtih kegljev), 3. Novoles (273 podrtih kegljev).

Nogomet: Novoles — Novoteks 3 : 0, Novoles — Krka 3 :

5, Novoles — Pionir 4 : 3, Novoles — IMV 4 : 2, Novoles — Občina 3 : 0, Novoles KZ Krka 3 : 0.

Odbojka moški: Novoles — Dominvest 2 : 0, Novoles — Borac 2 : 0, Novoles — Bolnica 2 : 0, Novoles — Občina 2 : 0 b.b., Novoles — UJV 2 : 0 b.b.

Po rezultatih sodeč, ima moška odbojarska ekipa vse možnosti, da v naslednji sezoni spet zaigra v A skupini.

Odbojka ženske: Novoles — IMV 0 : 2, Novoles — Pionir 0 : 2, Novoles — Krka 1 : 2, Novoles občina 2 : 0, Novoles — zdrav. center 2 : 0, Novoles — Ljub. banka 2 : 0.

Splošna ocena vseh udeležencev delavskih športnih iger je, da na vseh tekmovanjih močno manjka navijačev, zato je bil sprejet sklep, da se v vseh tekmah, v katerih nastopajo naše ekipe preko centralne oglasne deske in internega glasila obvestimo naše delavce, ki naj v čim večjem številu pridejo bodriti naše ekipe.

Omeniti moramo še velik uspeh obeh odbojarskih ekip na tradicionalnem odbojarskem turnirju med Javorjem iz

Pivke, Centralšpedom iz Trsta in Novolesom; obe ekipi, moška in ženska, sta osvojili prvo mesto ter s tem pokala v trajno last.

Na koncu pogledimo kaj nas še čaka v letu 1978. Prav gotovo bo poudarek na m.n. ožični rekreaciji; na prvem mestu so tekmovanja med TOZD (plavanje, ribolov, igre z žogo, balinanje, Cooperjev test).

Lesariada bo 30. junija in 1. septembra.

Več o tem v prihodnji številki.

BORIS VOVK

VABIMO VAS NA SREČANJE PIHALNIH ORKESTROV DOLENJSKE, KI BO 2. 7. 1978 PRED KULTURNIM DOMOM V STRAŽI POD POKROVITELJSTVOM OZD NOVOLES.

NASTOPAJO:

PIHALNI ORKESTER IZ TREBNJEGA
PIHALNI ORKESTER IZ ŠENTJERNEJA
PIHALNI ORKESTER IZ ČRNOMLJA
PIHALNI ORKESTER IZ METLIKE
PIHALNI ORKESTER IZ NOVEGA MESTA
PIHALNI ORKESTER IZ STRAŽE

PROGRAM:

— PARADA ORKESTROV SKOZI STRAŽO OB 9.15 uri
— PROMENADNI KONCERT ORKESTROV OB 10. uri
— SKUPNI NASTOP ORKESTROV OB 11. uri
— PODELITEV PLAKET ORKESTROM
SREČANJE JE ORGANIZIRANO LETOS PRVIČ, POSTALO PA NAJ BI TRADICIONALNO. NAMENJENO JE RAZVOJU PIHALNIH ORKESTROV. ISTOČASNO BOMO PRAZNOVALI DAN BORCA.

PRIPRAVLJALNI ODBOR

Kdo je alkoholik?

Kadar slišimo govoriti o alkoholiku, si predstavlja človeka, ki se povaljan in umazan potika iz gostilne do gostilne in nadleguje ljudi. Navadno mu ne rečemo alkoholik, ampak po stari navadi kar pijanec. Takšna stališča in mnenja o alkoholikih so pri nas že preveč ukoreninjena in so velika ovira za pravilno obravnavanje človeka, ki je odvisen od alkohola.

Naš odnos od alkohola in popivanje je popolnoma napačen. V navadi je, da še kar nazdravljamo človeku, ki je pijan, ki že kaže znake kroničnega alkoholizma. To delamo dokler posledice od alkohola odvisnega posameznika niso tako hude, da pride do splošne obsodbe njegovega vedenja. Tedaj človeka le ovrednotimo za pijanca in se od njega hitro odvrnemo.

Verjetno je pri nas približno 15 odstotkov odraslih moških pravih alkoholikov. V okolju, kjer delamo in živimo, jih navadno ne vidimo toliko. Vzrokov za to pa je več. Večkrat jih nočemo videti, ker je mogoče tudi naš odnos do alkohola preveč prijateljski. Na splošno pa nimamo pravilne predstave o tem, kdo je že alkoholik, zato

ne ukrepamo oziroma ne pomagamo tovarišu ali sodelavcu v času, ko bi bila ta pomoč še uspešna.

Alkoholik je oseba, ki stalno ali čezmerno nekaj let uživa alkohol, je od njega psihično in fizično odvisen, kar se kaže v psihičnem in fizičnem zdravju. Redno se pojavljajo težave v službi, v družini in na socialnem področju. Stalno ali čezmerno uživanje alkohola skozi več let pomeni, da mora vsak dan nekaj popiti, čeprav pri tem ne kaže večjih opaznejših znakov vinjenosti. Vsakodnevno večletno pitje alkohola spremeni osebnost posameznika, zato se spremeni njegov odnos do družine, dela in okolice.

Alkoholik ni moralni prestopnik, čeprav so posledice

alkoholizma pogosto moteče in lahko načnejo ustaljene navade v družbi.

Res je, da se alkoholik, ko pride v nevarnost za življenje, ko resno telesno zboli in mu zdravnik prepove alkohol, začasno odreče alkoholu, vendar pa se zaradi psihične odvisnosti od alkohola slej ko prej ponovno zapije. Alkoholik ne more sam prenehati piti, ker je suženj alkohola, zato je potreben pomoči družbe. V večini primerov začetno obravnavati alkoholika v fazi, ko je poleg njega (zaradi zdravstvenih okvar in osebnega propadanja) prizadeta že vsa družina. Pogosto skušajo tudi svojci alkoholika čim dalj prikrivati probleme v družini in ne iščejo ustrezne pomoči takoj v začetku, ko posledice še niso tako občutne. Družine alkoholikov postanejo socialno izolirane, materialno stanje se slabša, ker alkoholiki svoj dohodek porabijo za alkohol, pogosto pa zaradi posledic alkoholizma izgubijo tudi zaposlitev. Gotovo ne smemo zanemariti grobega

ravnanja alkoholikov z zakonom in z otroki, kar je najpogostejši razlog za razvezo zakonske zveze.

Alkoholiku pomagajmo, ko so družinske razmere še popravljive in ko večjih posledic v službi okolje še ni opazilo. Motivirati ga moramo za zdravljenje proti alkoholu izum, zavedajmo se, da so to bolniki, zato morajo biti v vseh fazah bolezenskega procesa deležni ustreznega zdravniškega oziroma psihoterapevtskega obravnavanja.

Zaradi alkoholizma kot perečega socialno-zdravstvenega, ekonomskega in splošno družbenega problema je potrebna za uspešno preprečevanje in zatiranje alkoholizma celovita koncepcija boja proti alkoholizmu in na njem sloneča družbena politika, iz katere izhaja sistem med seboj povezanih usklajenih ukrepov na vseh področjih družbenega življenja in dela.

DARJA HORVAT

ZAHVALA

Ob smrti moje drage sestre se iskreno zahvaljujem sodelavcem TOZD TSP za izrečeno sožalje, venec ter denarno pomoč.

Vida SUBIČ

ZAHVALA

Za izrečeno sožalje, spremstvo in cvetje ob smrti mojega očeta se sodelavcem iskreno zahvaljujem.

DARKO MOJSTROVIČ

ZAHVALA

Ob mnogo prerani smrti najinega dragega očeta

JOŽETA ŠPORAR se iskreno zahvaljujeva OOS TOZD TSP in sodelavcem TOZD TPI za podarjena venca, izrečeno sožalje ter sodelavcem TOZD TSP za denarno pomoč. Vsem, ki ste se nas spomnili v teh težkih trenutkih, še enkrat iskrena hvala.

Sinova Jože in Ivan z družinama

Samozaščitna aktivnost

NADALJEVANJE

Pri oceni varnostnih razmer naj odbor za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito s sodelovanjem družbenopolitičnih organizacij, zlasti z Zvezo komunistov v temeljni organizaciji — oceni varnostno problematiko, to je število pojavov v temeljni organizaciji in njihovo kvaliteto v določenem času (n. pr. polletje, leto, trenutno glede na aktualno stanje itd.);

— ugotoviti vzroke za nastale varnostne probleme ter stanje na področju družbene samozaščite (ocena aktivnosti);

— opredeli predloge za nadaljnje izvajanje nalog (socialnih, kadrovskih, organizacijskih) in ukrepov, da bi izboljšali varnostne razmere (predlogi naj bodo konkretni, naj določijo, katere naloge je treba izvesti, kdo je nosilec odgovornosti, kdo jih izvršuje in rok izvršitve).

Takšno oceno varnostnih razmer oblikuje odbor na seji, pripravljenega gradiva. Ocena

na podlagi razprave oziroma mora vsebovati vse navedene elemente in mora biti konkretna, jasna in akcijska. Pri oblikovanju varnostne ocene naj odbor za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito TOZD upošteva zlasti naslednje elemente:

— **problematiko varstva temeljev socialistične samoupravne družbene ureditve** (npr. pojavi širjenja vznemirljivih vesti in komentarjev ob določenih situacijah; različni sovražni izpadi; problematika varovanja samoupravnih pravic, problematika varovanja poslovne tajnosti);

— **kriminaliteto** (vrste kaznivih dejanj, ki so najpogostejše in tipična za temeljno organizacijo ter njihovi vzroki);

— **mirno in varno počutje delavcev** (katere vrste motnje so najpogostejše in vzroki za njihov nastanek);

— **varnost delavcev in premoženja** (problemi v zvezi z zaščito delovnih mest in naprav);

— **požarno varnost** (objekti, v katerih je največja nevarnost požarov; časovna obdobja, v katerih se pojavlja največ požarov; najpogostejši vzroki; učinkovitost protipožarne službe);

— **ostalo varnostno problematiko** (problemi z varstvom okolja, kot je onesnaževanja zraka, vode, posameznih območij itd.; opuščeni in nezavarovani objekti in območja).

O varnostnih razmerah v temeljni organizaciji odbor občasno poroča delavskemu svetu, ki o tem sprejme svoja stališča in ocene. Pri tem je treba opozoriti, da so oblike in možnosti za nastanek in odpravo varnostnih problemov različne, zato naj prej navedeni elementi za varnostno oceno služijo odborom le kot osnova za analiziranje lastnih varnostnih problemov in za predlaganje načina njihove odprave.

Se nadaljuje

Ob dnevu krvodajalcev je sekretarka občinskega odbora RK Novo mesto na priložnostni proslavi pozdravila prisotne in jim v krajšem govoru orisala pomen krvodajalstva. Več o tem si lahko preberete na 4. strani.

Konferenca mest

V Novem mestu bo v mesecu oktobru 25. jubilejno zasedanje stalne konference mest Jugoslavije. Konferenca mest zaseda vsaki dve leti v drugi republiki. Letošnja bo v Sloveniji, in to v Novem mestu, kar je za nas Dolenjce posebna čast. To pa nam nalaga prenekatero nalogo oziroma obvezo.

Zasedanja stalne konference mest Jugoslavije se bo udeležilo

800 delegatov iz Jugoslavije in približno 30 delegacij iz tujine. Med tujimi delegacijami bosta tudi svetovna in evropska delegacija. Zasedanje bodo spremljali predstavniki tiska, radija in televizije.

Pričakujejo tudi udeležbo najvišjih predstavnikov jugoslovanskega družbenopolitičnega življenja.

Da bi delo konference nemočno potekalo in da bi Novo mesto pričakalo udeležence čim bolj urejeno, bo potrebno do oktobra še marsikaj postoriti. V ta namen je občinska skupščina ustanovila pripravljalni odbor, ki bo s komisijami, zadolženimi za posamezna področja, poskrbel, da bo vse potekalo čim bolj gladko. Poudariti moramo, da je naloga nas vseh, da sprejmemo udeležence kar se da pripravljeni in urejeni.

Pred pripravljalnim odborom in komisijami je izredno veliko zahtevnih nalog, ki jih bo potrebno opraviti v skopo odmerjenem času.

Zato pozivajo vse občane novomeške občine, vse delovne organizacije, prebivalce Novega mesta in ostalih krajev ter vse občane v krajevnih skupnostih, da že sedaj pričnejo z urejanjem svojih hiš, ulic, okolice tovarn ter drugih objektov, katerih sedanjí videz ni najlepši.

Ureja uredniški odbor:
Bojan Bencik, Stanko Hodnik, Ana Košmerl, Jože Novinec, Igor Slak, Emil Trampuš, Martina Volf in Boris Vovk. Predsednik uredniškega odbora: Franc Redek.

Glavni, odgovorni in tehnični urednik Vanja Kastelic. Izdaja delovna organizacija „NOVOLES“, lesni kombinat Novo mesto — Straža. Naklada 2450 izvodov. Stavek, filmi in montaža: ČZP DOLENJSKI LIST. Tisk: KNJIGOTISK Novo mesto. — Glasilo je oproščeno temeljnega prometnega davka na podlagi mnenja Sekretariata za informacije pri IS SR Slovenije št. 421-1/72 z dne 31. januarja 1978.

Kadrovske vesti

TOZD TSP: prišli: Anton GREGORIČ iz JLA, Drago ZUPANČIČ (iz JLA), Bojan BRAJDIČ, Stanislav ŠUŠTAR iz JLA; odšli: Božidar VIDIC (sporazum), Tone MURN (sporazum), Atifa ADROVIČ (sporazum), Jože HROVAT (sporazum), Milan MEŽNARŠIČ (samovoljno), Milka JERNEJČIČ (DSSS).

TOZD TDP: prišli: Majda FERENČEK, Ignac BRAJDIČ, Jože NOVAK, Slavko NOVINC, Jožica MIRTIČ; odšli: Toni KOVAČ (JLA), Ramira TRAMTE (TOZD TPP), Mina OSMANČEVIČ (sporazum), Tončka ŠTAMCAR (sporazum), Refika DURAKOVIČ (sporazum), Ana JARC (DSSS).

TOZD TVP: prišli: Anica GRIL; odšli: Ivan IVANE TIČ (upokojitev).

TOZD TES: prišli: Ostoja JANKOVIČ; odšli: Željka AŠČIČ (samovoljno).

TOZD Žaga Straža: prišli: Berto BRAJDIČ, Slavko JELIČ; odšli: Franc ŠKUFCA (sporazum), Vehbija OSMANOVIČ (sporazum), Anton BARTULOVIČ (sa-

movoljno), Jakob POLJAKOVIČ (sporazum).

TOZD TAP: prišli: Julijana JAKLIČ, Marija STARC, Jože KOS; odšli: Justina MEGLIČ (sporazum), Franc ZUPANČIČ (samovoljno).

Obrat Metlika: prišli: Martin PLUT, Dušan MAVRETIČ, Anton PLUT, Vladimir VRANIČAR.

TOZD TPI: prišli: Franci HORVAT (iz JLA); odšli: Franc LAVRIČ.

DSSS: prišli: Milka JERNEJČIČ (iz TOZD TSP), Ana JARC (iz TOZD TDP).

TOZD TPP: prišli: Momčilo VUKŠA, Jože ŠTULAR, Jože LUZAR, Anton ŠTANGLJ, Ivan MEŽAN (iz JLA), Majda PLANTAN, Anica SAJE, Romira TRAMTE (iz TOZD TDP); odšli: Franc MEDLE (samovoljno), Simeona PEJIČ (samovoljno), Anton SREBRNJAK (sporazum), Marija STRAŠEK (samovoljno), Marjan KACIN (na željo delavca), Breda GOLOB (sporazum), Slavka BAJIČ (samovoljno).

Kadrovski oddelek

Avgusta bo odšla v Prokletije in Komovo prva odprava novomeških alpinistov. V odpravi, ki bo štela deset članov in bo v pogorjih od 1. do 20. avgusta, bo tudi naš sodelavec Marko Švent. Uredništvo upa, da nam bo tov. Marko po vrnitvi postregel z zanimivostmi iz življenja in dela odprave. Na fotografiji je severozahodna stena Brade v Prokletijah, eden od ciljev odprave.